

ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЛЕВПОРЯДНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЧНОГО СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Г. І. Грещук, к. е. н.
Львівський національний аграрний університет

В сучасних умовах природогосподарювання землевпорядне забезпечення є однією із найважливіших складових не лише системи регулювання земельних відносин, а й системи ведення органічного сільського господарства зокрема, адже саме від ефективності системи землевпорядного забезпечення залежить формування структури землекористування та адміністративно-територіального устрою, охорона та раціональне використання сільськогосподарських земель тощо.

Раціональність і максимальна ефективність використання задіяних у процесі органічного сільськогосподарського виробництва ресурсів, є необхідною передумовою досягнення збалансованості інтересів суспільства за соціальним, економічним та екологічним критеріями, а також фундаментом забезпечення національних пріоритетів у розвитку аграрного сектору, зокрема, досягнення продовольчої безпеки країни, успішної експортної політики, цілей дохідності органічних сільськогосподарських товаровиробників і забезпечення соціально орієнтованої державної аграрної політики, що і вимагає посиленої уваги до питань землевпорядного забезпечення [1].

У чинному земельному законодавстві визначено заходи з екологічно безпечного землекористування. Заходи організаційного, правового, екологічного, економічного, господарського характеру формують систему землевпорядкування. Вони реалізуються через землевпорядну діяльність [2]. На нашу думку, землевпорядкуванню в умовах ведення органічного сільського господарства доцільно приділяти більше уваги. Адже аналіз землевпорядної практики свідчить, що схеми і проекти землевпорядкування нині, на жаль, базуються на нормативно-технічній документації, яка не містить методичних положень, що, забезпечують бережливий режим землекористування.

Саме тому, на нашу думку, до основних завдань, що потребують вирішення, в проекті внутрішньогосподарського землеустрою з урахуванням особливостей ведення органічного сільського господарства, відносяться такі: встановлення оптимальної структури угідь та посівних площ з урахуванням продуктивних і територіальних властивостей земельних ділянок; організація раціональної системи

сівозмін господарства; обґрунтування оптимальної системи використання кормових угідь і багаторічних насаджень (садів, виноградників і ін.); проектування системи заходів по підвищенню родючості ґрунту та інших заходів органічної системи землеробства, а також захист земель від ерозії з використанням комплексу протиерозійних заходів (організаційно-господарських, агротехнічних, лісомеліоративних, гідротехнічних).

Оснoву територіальної організації виробництва в господарстві складають сівозміни, які акумулюють в собі рішення перерахованих вище питань. При цьому землевпорядкування земель конкретного сільськогосподарського підприємства зачіпає в першу чергу встановлення типів, видів, числа, розмірів і розміщення сівозмін [3]. При організації такої системи сівозмін в проектах внутрішньогосподарського землеустрою, на нашу думку, необхідно враховувати наступне:

- в основі сівозмін господарства повинна лежати науково-обґрунтована структура посівних площ, що враховує природні та економічні умови, агроекологічні і просторові особливості території, що дозволяє, виходячи з економічних інтересів землевласників і землекористувачів, забезпечувати культури найкращими попередниками, задовольняти потребу худоби в кормах, рослинництва – в насінні;

- по площі і числу сівозміни повинні бути ув'язані з розмірами і розміщенням внутрішньогосподарських виробничих підрозділів і господарських центрів, що дозволить ліквідувати знеосібку у використанні землі і підвищити зацікавленість трудових колективів у підвищенні ефективності її використання;

- за розмірами і конфігурацією сівозміни та поля в них, за можливості, повинні забезпечувати високопродуктивне використання техніки, раціональну організацію робочих процесів в рільництві, застосування прогресивних технологій вирощування сільськогосподарських культур;

- за складом, чергуванням і розміщення культур на території сівозміни повинні сприяти неухильному підвищенню родючості ґрунтів, припиненню або запобіганню процесів ерозії, підвищення врожайності;

- повинні бути створені умови для оптимального розміщення посівів сільськогосподарських культур, зниження витрат на транспортування вантажів, людей до місця роботи і назад, холості переїзди, повороти і заїзди сільськогосподарської техніки.

Таким чином, з огляду на визначені особливості

землепорядного забезпечення органічного сільського господарства, зауважимо, що їх врахування в процесі ведення цього виду господарювання сприятиме формуванню дієвого механізму в частині регулювання суспільних відносин щодо безпосередньо користування землею на основі врахування науково-технічного потенціалу землеустрою, а також удосконаленню організаційно-правових механізмів контролю за використанням та охороною земель, забезпечуючи при цьому еколого-економічне обґрунтування сівозміни та впорядкування угідь тощо на засадах органічного землеробства.

Література

1. Добряк Д. С. Напрями вдосконалення нормативно-правової бази регулювання земельних відносин / Д. С. Добряк, А. Г. Мартин // Землеустрій і кадастр. – № 4. – 2009. – С. 5–10.
2. Кривов В. М. Основи землепорядкування: [навч. посіб. для вищ. навч. закл. II–IV рівнів акредитації] / В. М. Кривов, Р. В. Тихоненко, І. П. Гетьманчик. – К. : Урожай, 2008. – 324 с.
3. Теоретичні засади землеустрою : навч. посіб. / Л. М. Перович, В. М. Сай, М. С. Маланчук. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2015. – 236 с.